

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РАДА ДИРЕКТОРІВ ЗФПО ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ
МЕТОДИЧНА КОМІСІЯ ВИКЛАДАЧІВ ЕКОНОМІКИ ТА ФІНАНСІВ
ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ОДЕСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ**

МАТЕРІАЛИ

**IV МІЖВУЗІВСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**“ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВЕКТОР СТАНУ ФІНАНСІВ ТА ОПОДАТКУВАННЯ
В СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ”**

2024 р.

УДК 330 +340

ББК 65+67

Європейський вектор стану фінансів та оподаткування в сучасних умовах розвитку економіки: Матеріали IV Міжвузівської науково-практичної студентської конференції, 09 листопада 2024р. Одеса ОТЕФК, 2024. 76 с.

Рекомендовано до друку педагогічною радою Одеського торговельно-економічного фахового коледжу (Протокол № 3 від 14.11.2024р.)

Для здобувачів освіти економічних спеціальностей закладів фахової передвищої та вищої освіти.

Укладач: голова циклової комісії фінансово-економічних дисциплін, викладач-методист Одеського торговельно-економічного фахового коледжу Олена РОТАРЬ

Матеріали конференції публікуються в авторській редакції з незначною загальною правкою укладача

Організаційний комітет конференції:

Голова організаційного комітету:

Єна Л.М. - голова методичної комісії викладачів економіки і фінансів ЗФПО Одеської області, спеціаліст вищої категорії Одеського фахового коледжу економіки, права та готельно-ресторанного бізнесу

Заступник голови організаційного комітету:

Гура О.Л. – директор Одеського торговельно-економічного фахового коледжу, кандидат економічних наук, доцент

Секретар конференції – *Ротарь О.М.*, голова циклової комісії фінансово-економічних дисциплін Одеського торговельно-економічного фахового коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист

Члени організаційного комітету:

Борзенкова О.Д. - заступник директора з навчальної роботи Одеського торговельно-економічного фахового коледжу, кандидат економічних наук

Сергієнко Л.К. – викладач циклової комісії фінансово-економічних дисциплін Одеського торговельно-економічного фахового коледжу, кандидат економічних наук, доцент

Малікова І.П. – старший викладач циклової комісії фінансово-економічних дисциплін Одеського торговельно-економічного фахового коледжу

Банташ А.М.– викладач циклової комісії фінансово-економічних дисциплін Одеського торговельно-економічного фахового коледжу, кандидат економічних наук

Мержиєвський К.В. – викладач Відокремленого структурного підрозділу "Ананьївський аграрно-економічний фаховий коледж Уманського національного університету садівництва", спеціаліст I категорії

ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СПОЖИВЧОГО РИНКУ ХЛІБА ТА ХЛІБОБУЛОЧНИХ ВИРОБІВ В УКРАЇНІ

Хлібна продукція посідає важливе місце у раціоні харчування українців і відноситься до продуктів, що призначені для щоденного задоволення базових потреб.

Значення хліба в культурі харчування українців важко недооцінити. Науковці стверджують, що хліб вважається визначальною особливістю нашої історії, національної кулінарної культури, а також ментальним код, адже він має не тільки практичне (споживче) значення, а й ритуальне – у традиційній культурі хліб є об'єктом вшанування, атрибутом заходів та дій, що спрямовані на встановлення контакту людини і природи.

Згідно з останніми даними Державної служби статистики України (за 2021 рік), хлібні продукти залишаються одними із найвагоміших елементів у структурі споживання основних продуктів харчування, на який припадає 12,2%, а у натуральному вираженні – 92,7 кг на одну особу на рік.

На даний час ринок хлібобулочної продукції, як і раніше, має широке територіальне та регіональне охоплення – підприємства з виробництва хлібної продукції працюють у всіх регіонах України, особливо завдяки великим холдинговим об'єднанням, які значно розширюють географічно свої можливості та збутові мережі. Найбільша кількість діючих підприємств з хлібного виробництва розташована в Києві (693 од.), Львівській (479 од.), Закарпатській (425 од.), Одеській (421 од) та Харківській (371 од.) областях, а найменша кількість – у Житомирській (152 од.), Чернігівській (147 од.), Волинській (127 од.) та Херсонській (103 од.) областях.

Головними викликами для учасників ринку хлібної продукції в Україні за останні 5 років були, по-перше, пандемія Covid-19, яка вплинула на харчову промисловість не тільки в Україні, а і у всьому світі, адже заходи з локдауну обмежили дистрибуцію сировини для виробництва хлібної продукції, а також викликали труднощі у постачанні готової продукції споживачам, яка, в свою чергу, має невеликий термін зберігання.

Найважчим викликом, звісно, стало повномасштабне вторгнення РФ в Україну, яке нанесло руйнівних наслідків як для інфраструктури міст, так і

для харчової промисловості, призвело до скорочення робочої сили (у вигляді мобілізованої частини населення до лав ЗСУ, загиблих та вимушених емігрантів), а також зменшення доступності до сировини .

Бізнес, який зазнав повних руйнувань та часткових пошкоджень внаслідок війни, почав відновлюватись власними силами і завдяки державним програмам підтримки, які стимулюють підприємницьку діяльність і створення робочих місць.

Умови пандемії та воєнного стану стали причиною зміни патерну споживчого попиту: у період так званої «невизначеності» спостерігається зростання попиту на продукти, що задовольняють базові потреби споживачів (до яких можемо віднести хлібну продукцію), відносно інших товарів.

Для аналізу асортименту та цін продукції ринку хліба та хлібобулочних виробів було обрано три найбільших торгівельних мережі в Україні: АТБ (компанія АТБ, Дніпро) – чистий дохід від реалізації продукції за 2023 рік склав 181 млрд грн [9], Фора (компанія FozzyGroup, Київ) – 29,5 млрд грн та Metro (компанія Метро Кеш Енд Кері Україна, Київ) – 25,6 млрд грн . Дослідження проводилось на основі даних офіційних сайтів обраних мереж станом на початок жовтня 2024 року.

1. АТБ

На сайті мережі АТБ аналізована продукція розміщена у категорії товарів під назвою «Хлібобулочні вироби» [9]. Ця категорія представлена 7 групами товарів:

- 1) Хліб (нарізаний/ненарізаний, цілий/половина; пшеничний, пшенично-житній, житньо-пшеничний, зерновий, заварний, бездріжджовий).
- 2) Батон (нарізаний/ненарізаний).
- 3) Булочки, листкові вироби (булочка для бургерів, булочка для хот-догів, круасан, булка з начинкою, здоба).
- 4) Гаряча випічка (хліб, здоба, кекси, пиріжки – власного виробництва).
- 5) Лаваш (цільозерновий, вірменський, зі шпинатом).
- 6) Сушка та сухарі (сухарі, сушки, соломка, вафельні коржі, вафельні корзинки, тарталетки, хлібні палочки).
- 7) Хлібці (житні, вівсяно-перлові, рисові, гречані, пшенично-вівсяні, кукурудзяні, цільозернові).

2. Фора

На сайті мережі Фора хлібна продукція розміщена у категорії товарів під назвою «Хліб та випічка» [10]. Ця категорія представлена 6 групами товарів:

- 1) Хліб:

- Багет (пшеничний, гречаний, на заквасці).
- Батон (нарізаний/ненарізаний, цілий\половина; з висівками, гірчичний, молочний).
- Хліб (нарізаний/ненарізаний, цілий/половина; тостовий; заварний, житній, на заквасці, цільнозерновий, злаковий, з насінням, гірчичний, житньо-пшеничний; хлібці: житні, пшенично-гречані, кукурудзяні, з морською сіллю, рисові, із зерен пшениці).
- Чіабата (пшенична, бездріжджова, з сиром).
- 2) Булочки, здобні вироби (булочки з начинкою/без начинки, пиріжки, рулети, пироги).
- 3) Круасани, слойки (круасани з начинкою, випічка з листкового тіста з начинкою).
- 4) Сушка і сухарі (соломка, сушка, пряники, гріссіні, грінки, брускети, сухарі).
- 5) Лаваш, коржі та заготовки (лаваш, тортилья, заготовка для піци, коржі вафельні, вафельні кошики).
- 6) Швидке харчування (донати).

3. Метро

На сайті мережі Метро хлібна продукція розміщена у категорії товарів під назвою «Хліб та хлібобулочні вироби» [11]. Ця категорія представлена 6 групами товарів:

- 1) Заморожений хліб та випічка:
 - Хліб (хліб тостовий, бездріжджовий, з посипом, булочка молочна).
 - Багет (багети для хот-дога, пшеничні, гречані, чіабати).
 - Булки, круасани та інше (круасани, булки для бургеру, булка бріош, мафіни, донати, бао парова).
- 2) Хліб (нарізаний, цілий/половина; безглютеновий, цільнозерновий, тостовий, на заквасці, злаковий, пшеничний).
- 3) Хлібці та хлібні палички (коржі випечені для тарту, коржі вафельні, тарталетки, палички хлібні, хлібці, грінки, сухарі).
- 4) Лаваш та плоский хліб (лаваш, тортилья, брускетта).
- 5) Булочки та здобні вироби (круасани).
- 6) Булки для бургеру та хот-догу (хліб без скоринки ,вафлі бельгійські, булки для бургерів, булки для хот-догів, булки бріош).

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі. За останніми даними Державної служби статистики України середньорічне споживання хлібної продукції на одного українця становить 92,7 кг.

Відповідно до проведеного аналізу асортименту і цін хлібної продукції у торговельних мереж АТБ, Фора і Метро, можемо зробити

висновок, що вітчизняний ринок хліба та хлібобулочних виробів має досить широкий товарний ряд для задоволення потреб споживачів з різноманітними особливостями здоров'я та смаковими уподобаннями, з різною ціною сегментацією (від соціальних товарів до товарів преміум сегменту), з виробниками з України та інших країн світу. Тобто, наразі український споживач з різними потребами та запитамі зможе їх задовольнити. Перспективність розвитку напряму діяльності суб'єктів господарювання з виробництва і реалізації замороженої хлібної продукції має теоретичний та практичний інтерес для подальшого вивчення авторами та висвітлення результатів у наступних наукових роботах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Демиденко Г. Етнофразеологізми з компонентом «хліб» як ментальні маркери української ідентичності. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія». 2022. № 58. С. 64-67.
2. Герус Л. Хліб і тканина в обрядовості українців: функції та змістове навантаження. Народознавчі зошити. 2018. №5 (143). С. 1096-1105.
3. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 10.10.2024 р.)

